

Владко Мурдаров

Институт за български език „Проф. Л. Андрейчин“
при Българската академия на науките
София, България

Езикова култура

ОКОЛО ИМЕНАТА НА СВЕТИТЕ БРАТЯ

В последните двадесетина години в българската реч все по-често се налага употребата на графическото съкращение *св.св.* в съчетание с имената на равноапостолите Кирил и Методий. При записването на това съкращение колебание има само при избора на вида на второ *с*, ако съчетанието е употребено самостоятелно, тоест с главна буква в началото – *Св.св.* Обикновено мнозина решават да отбележат равнопоставеността с това, че и в двата случая се пише главно *с*, макар това да не е необходимо. Ставаме свидетели и на изписването „*СВ.СВ.*“, което също не е оправдано, защото при графическите съкращения, а тук става дума точно за такова, не е нужно всички букви да бъдат главни. От престараване след първата точка се оставя и шпация, но и тя не е необходима, защото съкращението трябва да се разглежда като една цялост.

Почти няма колебание при четенето на съкращението *Св.св.* и то съвсем последователно ни се предлага все във вида „*свети, свети*“, тоест пак не се отчита, че става въпрос за отбелязване на едно единно цяло.

Фактът, че има повтаряне на съкратената част *св.*, показва, че с нея се бележи множествено число. Справката показва, че преди години по същия начин се е пишело и *Г.г. Иванов и Стоянов*, което е трябвало да се чете не „*господин, господин Иванов и Стоянов*“, а *господата Иванов и Стоянов*. Ще припомним, че и един особен знак – №, също навремето се е пишел по два пъти, когато се бележи множеството – №№ 5, 7. Същото важи и до днес при употребата на знака §. И при неговата удвоена употреба той се чете не „*параграф, параграф 5, 7*“, а *параграфите 5, 7*.

Всъщност създаването на особените графически съкращения от описания вид не е естествено за нашия език. Те са много малко на брой и се появяват в него под чуждо влияние. Помислете си, че тези съкращения не са се

наложили при други съчетания като *Св. Седмочисленици*, *Св. Четиресет великомъченици* или дори *Св. Константин и Елена*, макар че това би могло да се очаква и някои от престараване действително си позволяват да изберат точно този техен вид.

Мнозина се смущават от факта, че формата *свети*, която в дадения случай с дългата си форма, наследство от по-стар период от историята на езика ни, съвпада с днешната форма на прилагателното за множествено число. Тъкмо за да се избегне това съвпадение при четенето и изговора на съкращението, понякога хората са склонни да четат *св.св. Кирил и Методий* като „*свети Кирил и свети Методий*“ или пък общо – „*светите братя Кирил и Методий*“. Най-правилното обаче е прилагателното име да се употреби еднократно, но в по-особен вид, тоест членувано – не *свети*, а *светите*. Погледнете по-горе, че *господа* или *номера*, *параграфи* също се употребяват членувани.

За съжаление четенето „*свети, свети*“ вместо *светите*, което така допада на много хора със своята екзотичност, говори само за незнание. А щом нещо не се знае, то може да се научи, ако човек има желание за това. В това отношение можеше да се очаква от Българската православна църква също да даде обяснение на особения случай.

✉ Владко Мурдаров
balgarskiezik@mail.bg

Публикувано: 15 юли 2015